

Felipe Garín, director del Museo Nacional de El Prado

“No sé si dimitiria per una guerra”

Felipe Garín (València, 1943), catedràtic d'Història de l'Art. Va ser director i conservador del Museu de Belles Arts Sant Pius V de València des de 1967 fins a finals del 90, i fa unes setmanes, després de la dimissió solidària d'Alfonso Pérez Sánchez, va ser nomenat director d'El Prado.

E l seu nomenament va sorprendre a tots. ¿A vostè també?

—A mi, també. Jo havia tingut unes converses amb el ministre, però la decisió final no la vaig saber fins uns dies abans del nomenament.

—Vostè estava en el patronat del museu, ¿era com estar en el bombo?

—No, perquè el patronat és molt divers. No m'he sentit mai en el bombo: ha vingut i ha vingut, i ja està. M'han anomenat i n'estic orgullós, perquè per a qualsevol persona que estime la cultura ser director d'El Prado és una gran satisfacció. Jo vull fer-ho tan bé com siga possible i hi posaré tota la meua experiència museística i universitària.

—¿També dimitiria, vostè, per una guerra, com aparentment ho va fer el seu antecessor Pérez Sánchez?

—No m'ho he plantejat. No sé si dimitiria... Són coses molt puntuals, de cada moment.

—¿El seu és un càrrec polític?

—Té un component important tècnic i cultural, i, a més, s'ha d'estar d'acord amb les línies culturals del ministeri de què depens.

—El seu nomenament el va decidir el patronat, ¿no?

—El ministre proposa i el patronat emet el seu parer.

—Perdone'm la ignorància, ¿com s'entra a formar part del patronat?

—Hi ha uns membres que ho són per càrrec i altres que ho són per designació del ministre de Cultura. I el conjunt és l'òrgan sobre el qual recauen les grans decisions del museu.

—Es diu que el Museo de El Prado és un centre de conflictes sindicals i d'erudits, ¿no li fa por?

—Sóc una persona a qui agrada afrontar problemes; no em sent un heroi, però m'agrada plantar cara als problemes. Em diuen que sóc dialogant i en la Facultat de Belles Arts tinc fama d'acostar voluntats, i en aquest sentit pense que moltes coses es

poden resoldre dedicant-hi hores i esforç. S'ha de ser possibilista.

—¿N'hi ha molts, de problemes, ara mateix al museu?

—Els derivats d'una institució d'aquesta naturalesa. D'una banda, els problemes comuns de totes les infraestructures culturals espanyoles, la manca de mitjans; i de l'altra, els propis d'una institució que tracta d'adaptar-se a les exigències de la societat contemporània, amb llistons culturals més alts. El museu és una espècie de tanc molt pesant, que s'ha de moure amb la seriositat de la institució i adaptat a la necessitat de l'època.

—¿Hi ha previst canvis importants?

—La veritat és que encara hi estic aterrat. Jo tinc unes idees molt clares. Primer, treballar en equip, i per tant, potenciar els òrgans col·legials, els departaments científics (que són raquítics quant a personal i mitjans) i el consell científic (que no ha fet el paper que li corresponia). S'ha de treballar en aquesta línia. Potenciar la investigació i la marxa interna perquè el museu funcione, sense deshumanitzar-lo, com un rellotge, i fer que compleisca el paper que li pertoca. No hi ha més misteri.

—¿El Prado és el museu de Madrid o el museu d'Espanya?

—El Prado, per descomptat, és el museu d'Espanya. I s'ha de fer l'esforç perquè no es quede amb els seus visitants més immediats, els de Madrid.

—El seu antecessor no era partidari de les grans aglomeracions, com era el cas de l'exposició de Velázquez, ¿i vostè?

—La veritat és que l'exposició de Velázquez va ser una sorpresa (salvant les distàncies, es va produir un efecte com el de Sorolla a València). I Velázquez va posar el museu pràcticament al límit del col·lapse. Jo, de les exposicions amb rigor, a propòsit de les celebracions importants, o que faciliten la connexió del públic amb el museu, en sóc partidari.

—El Prado té cedides unes dependències a la Fundació Thyssen, ¿no és així?

—No, el que passa és que un moment concret el palau de Villahermosa, que és a l'altra part de la plaça de Neptuno, va ser comprat i va ser proposat pel ministeri, i acceptat, com una ampliació natural del museu d'El Prado. Però en un altre moment es va decidir que hi anava la Fundació Thyssen, i el local va deixar d'estar vinculat al museu d'El Prado. Això ens va crear un problema d'expansió i s'ha de buscar un altre lloc perquè els locals actuals són insuficients. Ara, el patronat estudia l'ampliació en uns altres edificis.

—¿Com són les seues relacions amb Tomàs Llorens?

—Molt bones. Estigué en la meua presa de posició, i espere que la font de la plaça de Neptuno no ens separe.

—¿Per què el van fer cessar del Sant Pius V?

—EL TEMPS ja va dir alguna cosa sobre la meua destitució, però jo crec que tècnicament no va ser una destitució. Jo tenia una compatibilitat concebuda per quatre anys, que compaginava amb la cà-

tedra i quan se'm va acabar no vaig demanar la continuació. El dia 30 de setembre va acabar la meua compatibilitat i vaig demanar el reingrés a la Universitat. Tècnicament no hi va haver destitució.

—*¿És cert que se li va negar el protagonisme que li corresponia en la inauguració de la remodelació del Sant Pius V?*

—Hi va haver un incident protocolari a l'entrada, però no crec que tinga més lectura que la del mer incident protocolari. En qualsevol cas, jo crec que el director d'un centre és el director d'un centre, i quan ve la màxima autoritat, que és el president de la Generalitat, el director és el director del centre.

—*¿I no va ser així?*

—Al principi hi va haver alguns dubtes i, sobre la marxa, es va consultar i es va veure que el director havia d'estar acompanyant el president. Només és una anèdota.

—*El seu nomenament, segons es diu, ha irritat segons quins sectors.*

—No en tinc notícia, però m'imagino que a uns sí i a altres no. Aquestes coses solen passar. Però jo vull aprofitar l'ocasió per estendre la mà a tothom, crec que aquesta és una gran aventura col·lectiva.

—*¿És cert que el professor Ferran Benito s'incorporarà al seu equip?*

—No ho sé. En aquest moment hi ha una sèrie de places vacants i el nomenament no depèn de mi, sinó del patronat.

—*L'actual directora del Sant Pius V ¿l'ha felicitat pel nou càrrec?*

—Immediatament. Amb Carme Gràcia no tinc cap problema. ¿Per què l'havia de tenir?

—No sé...

—No, no. No en tinc cap. Vaig estar en el seu tribunal de càtedra...

—*La directora general de Patrimoni Cultural ¿també l'ha felicitat?*

També, també.

—*¿És cert que no va contesar, quan dirigia el Museu de Belles Arts de València, l'oferta de l'Ajuntament de València de transferir-li l'estàtua equestre del general Franco?*

—No és que no contestara, és que em van enviar un ofici on es deia que l'estàtua se'm transferia i jo entenia que el tema eixia de les competències de director de museu. No vaig passar a les autoritats de què depenia el museu, i ells es van encarregar de la negociació. En aquell moment no es tractava estrictament d'una escultura d'un

escultor sinó que tenia unes altres connotacions i que, per tant, escapava a les meues competències.

—*I si haguera estat competència seua, ¿què hauria fet?*

—Però com que no ho va ser, no m'ho vaig plantejar.

—*Vostè va dir en certa ocasió que s'havia de fugir de la ruralització de la cultura... ¿Què volia dir amb això?*

—Jo volia dir que en un moment determinat, que per fortuna s'ha vençut, hi havia un cert risc que ens miràrem massa a nosaltres mateixos i deixàrem de veure la cultura en entorns més extensos. No volia dir amb això que no havíem de mirar el nostre entorn més immediat, sinó que els havíem de considerar tots per tal de no convertir-nos en massa endogàmics.

—*Després d'arribar a dirigir El Prado, ¿a què es pot aspirar?*

—Ser director d'El Prado satisfà totes les aspiracions possibles en qualsevol espanyol ben nascut del món de la cultura.

—*¿Ha previst alguna col·laboració amb els museus valencians?*

—De moment, no, però si en algun moment hi ha la necessitat d'algun conveni, jo n'estaria encantat. I si en algun sentit la meua estada a El Prado serveix per potenciar la presència valenciana en el museu, ho faré de gust.

Miquel Alberola

